

del, hvormed Folk, som ikke vilde leie særegen Vogn, dengang kunde komme ned ad Jyllands Vestkyst. Dengang vilde man ikke have faldet paa at oprette en Diligence, der skulde gaae hver Dag hen og tilbage. Men nu gaaer der en saadan hver Dag, og det oftest med fuld Besætning, og samtitidigt med den gaaer der saa godt som dagligt en Dagvogn, der kan tage — jeg troer — indtil 16 Personer, og som er fuldt besat, og desforuden gaaer der Fragt- vogne, som man undertiden har hyppigt Besvær med at vige af Veien for paa Hovedlandeveien. Hvoraf kommer nu det? Ja, jeg veed det ikke. Dengang den enkelte Vogn bevægede sig ned ad Vestkysten, vilde man have erklæret det for Galsskab, dersom det var blevet sagt, at noget Saadant snart skulde komme. Naar en Jernbane aabner sine Tog, ville vi vist ogsaa faae noget lignende at høre; thi jeg troer, at det er Transportmidlerne, som skabe Bevægelsen. — Hvorvidt det vil betale sig at bygge Jernbane der, det Spørgsmaal er blevet brøstet saaledes, at jeg skal afholde mig fra at komme ind derpaa. Men naar man siger, at en Jernbane kun kan betale sig, naar dens Nytte staaer i Forhold til, hvad den koster, saa troer jeg, at man ikke skal være bange for at anvende de Summer, som en Jernbane vil koste i de omtalte Egne. Chausseerne have jo ogsaa kostet mange Penge. Staten har i de omtalte Egne bygget de sidste Chausseer, som bleve byggede, før disse Veie gik over til Amternes Bestyrelse, og en af disse Chausseer kostede over 100,000 Rd. pr. Mil. Det kom man over, men saa kommer man vel ogsaa over Udgiften til en Jernbane, og jeg troer, at man vil spore Nytte af en saadan, som man har sporet Nytte af Hovedlandeveiene. Jeg skal iøvrigt dog gjøre den Bemærkning, at jeg ingenlunde har anseet det for nødvendigt, at man paa mange Steder gjorde Hovedlandeveiene saa kostbare, som de ere blevne. Jeg troer, at man paa mange Steder kunde have havt den samme Nytte af dem, selv om de havde været mindre fuldstændige og mindre bekvemmelige. — Men dette ønske jeg ogsaa maatte finde Anvendelse paa Jernbanerne, og jeg skal derfor fuldstændigt tiltræde de Opfordringer, som ere faldne til den høitæredede Indenrigsminister om at hen-

vende sin fulde Opmærksomhed paa det Spørgsmaal, om der ikke kunde opnaaes betydelige Besparelser og dog indvindes det Samme med Hensyn til Virkningen, ved at flere af Jernbanerne bleve smalsporede istedetfor bredsporede. Jeg tænker paa ingen Maade paa at faae optaget udtrykkelige Bestemmelser herom i Lovforslaget, men jeg vilde meget ønske, at der maatte blive henvendt den allerførste Opmærksomhed paa dette Spørgsmaal.

Endnu skal jeg kun med Hensyn til den sydlige Tverbane bemærke, at, saa høiligt ønskeligt jeg end anseer det for at være, at den gjensidige Bærelsvirkning, der er paatænkt mellem Havnen ved Esbjerg og selve den nævnte Bane, saasnart som muligt maatte kunne træde i Virksomhed, saa erkjender jeg dog tilfulde, at der er Forhold, som forhindre, at dette kan skee strax. Naar der i Lovforslaget imidlertid er anthydet en vis Retning for denne Bane, saa kunde jeg ønske, at man ikke derved havde ledet Tanken saa langt bort fra den oprindeligt paatænkte Retning mellem Vandrup og Esbjerg, som der er skeet derved, at man har sagt: „dog ikke nordligere end Veile“. Jeg troer, at det nordligste Punkt, som der bør være Tale om at gaae til, vil være den nuværende Station Lunderskov, der efter min Overbeviisning — og jeg kjender Forholdene der saa meget nøiere, som jeg nylig har været med at vedtage Anlægget af en mindre Landevei til Lunderskov Station — vil ligge allerhelstigt for Tilknytningen mellem Vest- og Østbanen; men jeg skal kun tillade mig at henlede Opmærksomheden paa dette som Noget, der i sin Tid kunde komme under Overveielse.

Andræ: Vi have igaar hørt et Foredrag af den høitæredede Finantsminister, hvori han — saavidt jeg erindrer for første Gang under hele denne Sags Behandling saavel i det andet som i dette Thing — udtalte sig paa en temmelig udførlig Maade om de finantstuelle Hensyn, som burde gjøre sig gjældende ved Sagen. Der var ganske sikkert i dette Foredrag ikke Tid, som kunde opfordre til en noget nærmere Udvikling, og jeg havde ogsaa for mit Vedkommende paatænkt at ville forsøge derpaa, men da jeg veed, at den ærede Finantsminister